

REDACTIONELE COMMENTAAR

DE „TANDHEELKUNDIGE INRICHTINGEN”

ZONDER EINDE

Op 19 juni van het vorige jaar trad de wet in werking die een einde zou maken aan de jarenlang ongehinderde maar erkend schadelijke werkzaamheid der zogenaamde tandheelkundige inrichtingen.

Wij behoeven onze lezers niet in herinnering te brengen de moeizame strijd die het vereist heeft om het eindelijk zover te krijgen dat ook de Regering het tijdstip gekomen achtte om door overheidsmaatregelen hieraan paal en perk te stellen. De activiteit der betreffende exploitanten tot ver over de landsgrenzen, althans van de meest ondernemende, werkte in zoverre in hun nadeel dat de Belgische regering daarover haar beklag deed en dit was ten slotte de hefboom waarmede de inertie van de overheid kon worden overwonnen om op middelen te zinnen welke de kunstgebittenproductie zouden moeten belemmeren.

De wet, aan de hand waarvan dit zou geschieden, is bij het verschijnen van dit nummer een jaar in werking, maar naar de feiten te oordelen heeft het er de schijn van dat de uitvoering op gebrekkige wijze beantwoordt aan de gewekte verwachtingen.

Wanneer in art. 4 een volledige opsomming is vervat van de reclame- en werfmethoden waarmede zou worden afgerekend dan wordt niettemin op dit ogenblik de overtuiging gevestigd dat de getroffen regeling alleen al te dien aanzien maar bitter weinig effect sorteert. In alle delen des lands wordt bij voortdurend stelselmatig het bestaan en de werkwijze der inrichtingen openlijk onder de aandacht van het publiek gebracht zonder dat daarbij – naar men allicht anders zou verwachten – ook maar enige behoedzaamheid wordt betracht. Afgaande op deze ongeremde publiciteit is men geneigd tot de conclusie dat deze ondernemers door de tegen hen gerichte wettelijke voorziening niet in het minst zijn geïntimideerd en hun werfactie lustig continueren alsof deze eenvoudig niet bestaat althans hun niet deert.

Volgens de dagbladen is inmiddels tegen de meest bekende en een aantal van in zijn dienst staande personen, bevoegd en onbevoegd, een strafvervolging ingesteld, de uitspraak is nog hangende. Desondanks wordt de publiciteit van de betreffende inrichting niet minder uitdagend dan vanouds bedreven.

Hoe kan dat allemaal, zal men zich terecht afvragen. Het is toch niet onredelijk te verwachten dat na het in werking treden van een wet niet het tegendeel wordt bespeurd van wat deze beoogt.

Maakt men na een jaar een voorlopige balans op dan is het resultaat twee gevallen van geconstateerde overtreding zonder dat van een remming van de naar buiten gerichte reclame iets valt op te merken. Men dient daarbij in aanmerking te nemen dat de tenuitvoerlegging van een eventuele veroordeling door de mogelijkheden van beroep aanzienlijk

kan worden gerekt. Van de onderhavige figuren kan met stelligheid worden verwacht, ja voorspeld dat zij geen enkel rechtsmiddel daartoe ongebruikt zullen laten. Behalve dat is het nog aan gerechte twijfel onderhevig of de definitie van wat wel en wat niet onder een tandheelkundige inrichting wordt verstaan waterdicht genoeg is om de exploitanten daarmede doeltreffend te lijf te gaan. In de naam waaronder een van hen zich thans aanmeldt is reeds een kleine wijziging waarneembaar. In ieder geval kan het nog maanden duren vooraleer een veroordelend vonnis in kracht van gewijsde zal zijn gegaan. In afwachting daarvan worden dagelijks nieuwe slachtoffers onderworpen aan een behandeling, die ondanks de gewetenloze toepassing, op zichzelf geen aangrijpingspunt oplevert.

Zoekende naar een verklaring voor het niet-alledaagse gebeuren dat een wet kennelijk zo weinig aan het gestelde doel beantwoordt, stuit men op twee mogelijke verklaringen: de wet is technisch goed maar de uitvoering laat te wensen, dan wel de wet blijkt achteraf ondeugdelijk als bestrijdingsmiddel van het kwaad dat ermee moet worden gekeerd.

Ten aanzien van de eerste zou men geneigd kunnen zijn te veronderstellen dat de controle op de naleving van de voorschriften niet zo intensief – en veelvuldig – geschiedt als met het oog op de mentaliteit en de vindingrijkheid der exploitanten wel geboden is. Hiervoor zou men er op kunnen wijzen dat het pas na vele maanden tot een strafvervolgning op grond van een geconstateerde overtreding is gekomen. Het is niet aan te nemen dat in de betrokken inrichting zich niet reeds veel eerder ja dagelijks tal van situaties hebben voorgedaan die evenzovele inbreuken op de geldende voorschriften betekenen.

Daarnaast kan men zich afvragen of deze wet op de tandheelkundige inrichtingen wel een efficiënt bestrijdingsmiddel is van de gestie der personen, wier schadelijke activiteiten schuil gaan achter deze geautoriseerde benaming. Men is onwillekeurig geneigd in het licht van de jongste ervaringen er „de stukken” nog eens op na te slaan. Daar kan men lezen met betrekking tot de ontworpen regeling dat deze niet de strekking heeft de inrichtingen op het rechte pad te houden en afdwalingen ervan onmogelijk te maken. „Zij beoogt, het gestelde doel van de bestrijding van misstanden te bereiken door het achterhalen en het bewijzen van ongewenste praktijken te vergemakkelijken door het rookgordijn, waarachter zich dergelijke praktijken afspelen, zoveel mogelijk te verwijderen.” Gelijk men ziet, het is allemaal erg vaag en weinig concreet; enige preventie ten aanzien van de gewraakte reclame- en werfmethoden heeft kennelijk niet in het voornemen gelegen. Alleen maar het eventueel indienen van een klacht bij de medische tuchtrechter of de strafrechter. Welke remmende werking van dit laatste uitgaat wordt elke dag met de advertenties en huis aan huis bezorgde circulaires gedemonstreerd.

De bedoeling is slechts, zo staat verder in de memorie van toelichting, een waarborg te scheppen dat ook „instituten”, namelijk de personen die zich hierachter verschuilen, de medische ethiek en de beroeps-ethiek der tandartsen respecteren en niet in een ongebreideld winststreven de volksgezondheid benadelen. Met de feiten voor ogen is

bezwaarlijk in te zien hoe bij deze bevoegde handlangers respect kan worden afgedwongen voor beginselen, waarmede zij blijkens hun ondergeschikte werkzaamheid reeds lang hebben gebroken. Maar afgezien van dit twijfelachtige vooruitzicht is verhoeding van de gebitschade, welke zij gewoon zijn regelmatig aan te richten, het primaire belang waarop de wettelijke voorziening had moeten zijn gericht. Er is helaas geen reden voor de verwachting dat met de in de wet geboden repressieve maatregelen iets ten goede zal zijn te bereiken.

Wat als een rode draad door de officiële visie op dit kwaad valt te onderkennen is de naïeve beoordeling van de *personen*, wier optreden onschadelijk moet worden gemaakt. Wetsgedweheid, de veronderstelling bij iedere staatsburger, kan bij deze lieden ten aanzien van de wet op de tandheelkundige inrichtingen pas in de allerlaatste plaats worden verwacht. Dit stond bij voorbaat vast en de ervaring van een jaar heeft het bevestigd.

In vroegere beschouwingen over deze beschamende aangelegenheid is meermalen blijk gegeven van de geringe fiducia waartoe de ontworpen regeling moest leiden. De wijze waarop deze lieden de speciaal tegen hen gerichte wet aan hun laars lappen, maakt de uitvoering ervan tot een klucht.

Rest alleen de vraag: moet dat zo doorgaan? Mocht de Regering, naar wij hopen, deze vraag ontkennend beantwoorden, dan zal zij met betere maatregelen voor de dag moeten komen dan tot nu toe zijn getroffen.

B.